

Rahandusministeerium

9.09.2025 nr 10-1.1/25/3749

Selgitustaotlus ministri või riigi garantiikirja osas

Palume Rahandusministeeriumil selgitada, millised õiguslikud piirangud ja eeltingimused kehtivad Vabariigi Valitsuse või ministri nimel riigipoolse garantiikirja väljastamisele.

Selgitustaotlus on seotud Euroopa Liidu teadus- ja innovatsiooniprogrammi „Euroopa Horisont“ raames korraldatava „*Teaming for Excellence*“ (edaspidi *Teaming*) taotlusvooriga. Teaming toetusmeetme eesmärk on suurendada osalemise laiendamise riikide (kuhu kuulub ka Eesti) teadus- ja innovatsioonivõimekust uute teaduse tippkeskuste loomise kaudu. Teaming tippkeskustelt ei oodata üksnes tipptasemel teadustööd vaid ka otsest mõju sihtriigi majandusele ja ühiskonna teaduspõhisele arengule. Toetusmeede võimaldab tuua Eestisse suuremahulisi teadus- ja arendustegevuse investeeringuid (ühe projekti Euroopa Komisjoni poolne toetus on kuni 15 mln eurot), mille abil lahenda ühiskonna ja majanduse väljakutseid.

2024. a detsembris avatud Teaming taotlusvooru kandideeris kokku 340 projekti, mille hulgas oli ka 22 Eesti taotlust. Taotlemine on kahe-etapiline, teise vooru pääses 67 taotlust. Nendest seitse taotlust esitati Eestist. Euroopa Komisjon annab käesoleva aasta taotlusvoorus välja ca 18 toetust.

Teises voorus osalemise eelduseks on Euroopa Komisjoni toetusega samas mahus era- või avaliku sektori kaasrahastuse olemasolu, mida tõendatakse garantiikirjaga. Eesti Teaming taotlustele on seni garantiikirju väljastanud haridus- ja teadusminister, Vabariigi Valitsuse otsuse alusel.

Selgitame siinkohal, et Haridus- ja Teadusministeeriumi hinnangul erineb Teaming taotlustele garantiikirja väljastamine tavapärasest riigieelarve kohustuse võtmisest. Pärast garantiikirja väljastamist läbivad taotlused Euroopa Komisjoni korraldatud hindamise ning seetõttu ei too kõik garantiikirjad kaasa riigieelarvelisi kohustusi. Riigieelarvelised kohustused tekivad üksnes nende taotluste puhul, mis osutuvad edukaks.

Näiteks 2022. a taotlusvoorus väljastas haridus- ja teadusminister kolm garantiikirja, millest kaks taotlust osutusid edukaks. 2023. a taotlusvoorus anti samuti välja kolm garantiikirja, kuid Eesti projektid toetust ei saanud. Käesoleva aasta Teaming taotlusvooru prognoositav edukuse määr on 27%. Seega, kui väljastatakse seitse garantiikirja, on tõenäoline, et toetust saab kaks projekti. Mida vähem riigipoolseid garantiikirju väljastatakse, seda väiksem on tõenäosus, et mõni Eesti projekt osutub edukaks. Eelnevast lähtudes palume Rahandusministeeriumil

seisukoha kujundamisel võtta arvesse nii Teaming toetusmeetme eripärasid kui ka Eestisse toodava potentsiaalse suurinvesteeringu kasu.

Palume selgitustaotlusele vastust hiljemalt 17. septembriks, et saaksime Rahandusministeeriumi seisukoha esitada Teadus- ja Arendusnõukogule. Haridus- ja Teadusministeerium on esitanud Teaming taotluste kaasrahastamise küsimuse 23. septembri Teadus- ja Arendusnõukogu istungi päevakorda.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Renno Veinthal

teadus- ja arendustegevuse ning kõrg- ja kutsehariduse poliitika asekanstsler

Koopia: Ave Schultz, Viola Mäemurd

Kairi Värvi

735 4048

kairi.varv@hm.ee